

Documente
din istoria
mișcării
muncitorești
din
România
1900—1909

UNIVERSITATEA „IULIAN DĂBĂLA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

Bibl. Instit. de inv. superior Sibiu
INV. Nr. 40.535 1977

INVENTARIAT
1900 MAT 1985

Prefață	5
-------------------	---

1900

1. APEL la organizare și luptă adresat muncitorilor din țara noastră de ziarul „Lumea nouă” din 20 august 1900.	13
2. RELATARE despre greva căruțașilor din portul Brăila din 20 august 1900 pentru condiții mai bune de muncă și de salarizare	14
3. INFORMARE despre întrunirea de propagandă socialistă din 20 august 1900 a lucrătorilor de încălțăminte din București.	16
4. TELEGRAMĂ de solidarizare a societății „Egalitatea” a muncitorilor de încălțăminte din București cu greviștii din portul Brăila din 20 august 1900.	18
5. ANCHETĂ economică din 28 august 1900 privind condițiile de muncă și de salarizare ale muncitorilor din orașele Petroșani, Lupeni, Vulcan, Zlatna, Turda, Tg.-Mureș, Ocna Mureș și Roșia Montană, precum și prețul principalelor produse alimentare pe piețele acestor orașe.	19
6. COMUNICAT din 3 septembrie 1900 al Comitetului Executiv al Clubului muncitorilor din București, prin care se condamnă încercarea unui grup de meseriași de a crea o nouă societate de ajutor reciproc în locul societății „Munca”.	22
7. COMUNICAT al redacției ziarului „Lumea nouă” din 3 septembrie 1900 privitor la propunerea unor lucrători de transformare a acestuia într-un organ al sindicatelor muncitorești.	23
8. COMUNICAT din 3 septembrie 1900 despre conferințele de propagandă socialistă ce se vor ține în cursul lunii septembrie la Clubul muncitorilor din București.	24

9. INFORMARE din 3 septembrie 1900 despre literatura socialistă aflată la Biblioteca Clubului muncitorilor din București și la redacția ziarului „Lumea nouă”.	24
10. INFORMARE din 13 decembrie 1900 despre greva muncitorilor din fabrica de pălării din Timișoara.	26
1901	
11. PROCES-VERBAL din 6 februarie 1901 de la ședința de constituire a Cercului cultural al lucrătorilor tipografi din București.	27
12. TELEGRAMA societății „Gutenberg” din 15 februarie 1901 adresată lui I. L. Caragiale cu ocazia împlinirii a 25 de ani de activitate literară.	28
13. ȘTIRE din 13 martie 1901 despre întocmirea memoriului de revendicări al societății „Locomotiva” a mecanicilor C.F.R. pe care-l vor înainta guvernului.	28
14. RELATARE din 13 martie 1901 despre greva lampagiilor din Constanța pentru achitarea salariilor.	29
15. ANCHETĂ economică din martie 1901 de Olga Călin : fragment privind condițiile de muncă și salarizare ale lucrătorilor de la Fabrica de tutun din Iași.	29
16. ARTICOLUL „Fosta grupare” de Panait Mușoiu din martie 1901, în care se afirmă viabilitatea mișcării și a partidului socialist în România.	33
17. SCRISOAREA lui C. Dobrogeanu-Gherea către C. Rădulescu-Motru publicată la 1 aprilie 1901, referitoare la colaborarea la „Noua revistă română” pe tema combaterii anarhismului.	37
18. REZOLUȚIE adoptată de conferința organizațiilor social-democrate din Banat ținută în 7 și 8 aprilie 1901 referitoare la situația țărănimii și a lucrătorilor.	38
19. INFORMARE din 3 mai 1901 despre sprijinul acordat de socialiștii din Bucovina candidatului Partidului Național-Democrat Român.	39
20. RELATARE despre sărbătorirea zilei de 1 Mai de către muncitorii din Cluj, Brașov, Timișoara, Reșița și Anina.	39
21. RELATARE despre adunarea inaugurală a Cercului cultural al lucrătorilor tipografi din 20 mai 1901, la care au luat parte și alte societăți de muncitori din București.	41

22. ȘTIRE din 25 mai 1901 despre sprijinul material și moral acordat de către muncitori din străinătate greviștilor din Reșița. 42
23. INFORMARE despre adunarea societății „Gutenberg” ținută la 27 mai 1901, în care s-a discutat problema lucrătorilor tipografi șomeri din București. 42
24. ARTICOLUL „Nereușita socialismului în România” din 3 iunie 1901, în care se condamnă teoriile expuse de Ioan Nădejde în „Noua revistă română” cu privire la dezvoltarea mișcării socialiste și a partidului clasei muncitoare în țara noastră. 44
25. APEL din 3 iunie 1901 adresat muncitorilor de către redacția ziarului „Apărătorul” pentru susținerea materială și morală a publicației. 48
26. ARTICOLUL „Organizațiunea politică” de D. N. Tănăsescu din 3 iunie 1901, în care se relevă necesitatea organizării muncitorilor în partid de clasă. 50
27. CHEMARE a redacției ziarului „Apărătorul” din 3 iunie 1901 către cititori, prin care li se solicita informații despre condițiile de muncă din fabrici și ateliere spre a fi date publicității. 51
28. INFORMARE din 3 iunie 1901 despre comemorarea memoriei lui C. A. Rosetti la București, la care au luat parte și organizații muncitorești. 52
29. DECLARAȚIE-PROGRAM a Cercului socialist „România muncitoare” din București din iunie 1901. 52
30. RELATARE despre întrunirea din 22 iulie 1901 a meseriașilor din București, în cadrul căreia mai mulți muncitori au dezbătut problemele în spirit socialist. 54
31. ȘTIRE din 24 august 1901 despre izbucnirea grevei muncitorilor din fabrica de încălțăminte „Turul” din Timișoara pentru reglementarea salarizării. 58
32. MEMORIU de revendicări al muncitorilor din portul Brăila înaintat la 18 septembrie 1901 Ministerului de Interne, prin care cer reglementarea angajării la muncă fără vatafi și respectarea repausului duminical. 58
33. SCRISOAREA lui I. Neagu-Negulescu din 30 septembrie 1901 către P. Mușoiu, referitoare la pregătirea apariției ziarului „România muncitoare” și la difuzarea literaturii socialiste în mai multe localități din țară. 59
34. ȘTIRE din 30 octombrie 1901 despre sprijinul moral și material acordat de societățile „Umanitatea” și „Independența” greviștilor bărbieri din București. 61

35. SCRISOAREA lui I. C. Frimu din 10 noiembrie 1901 referitoare la difuzarea literaturii socialiste în România și la apropiata apariție a ziarului „România muncitoare”	61
36. MEMORIU de revendicări adoptat de lucrătorii tipografi din Craiova în ședințele din 22 și 25 noiembrie 1901 și înaintat patronilor de tipografii.	63
 1902	
37. ARTICOL PROGRAMATIC din 1 ianuarie 1902 al redacției ziarului „România muncitoare”, în care se afirmă continuitatea mișcării muncitorești din România.	69
38. ARTICOLUL „Socialismul își are oare rațiunea?” de C. Dobrogeanu-Gherea din 1 ianuarie 1902, în care relevă condițiile generale de dezvoltare ale oricărei mișcări socialiste, și se ridică împotriva celor ce opuneau condiția ideală celei necesare de dezvoltare a socialismului.	71
39. STUDIUL „Socialismul în România” din 1, 27 ianuarie și 3 februarie 1902, în care se evidențiază evoluția mișcării socialiste în țara noastră și a tacticii urmate de aceasta, se analizează trecerea unor conducători socialiști la liberali și consecințele acestui act politic, ca și perspectivele dezvoltării partidului clasei muncitoare.	73
40. ANCHETĂ economică din 3 februarie 1902 despre condițiile de muncă și salarizare ale lucrătorilor căruțași, chirigii, hamali etc. din portul Brăila.	87
41. APEL al Comitetului societății funcționarilor comerciali și al școlii de adulți din Brăila din 10 februarie 1902, adresat parlamentului în vederea adoptării de noi măsuri pentru respectarea legii repausului duminical.	89
42. RELATARE despre greva muncitorilor de la fabrica de tutun din Cluj, izbucnită la 22 februarie 1902 în semn de protest împotriva actelor samavolnice ale unor meșteri.	92
43. MEMORIU DE REVENDICĂRI al muncitorilor morari din Satu-Mare formulat cu ocazia grevei din februarie 1902, prin care cer reglementarea salarizării și aprovizionării cu apă potabilă.	93
44. APEL al Cercului socialist „România muncitoare” din București, care cheamă muncitorii socialiști să participe la o consfătuire unde se va dezbate modalitatea sărbătoririi zilei de 1 Mai 1902.	94
45. ARTICOLUL „Muncitorii și noile corporații” de Al. Constantinescu din 24 martie 1902, referitor la modalitățile de organizare și de luptă ale muncitorilor în noile condiții ale legii meseriilor.	95

46. COMUNICAT al redacției ziarului „România muncitoare” din 7 aprilie 1902 cu privire la sprijinirea grevei generale din Belgia de către muncitorimea română.	97
47. COMUNICAT al Cercului socialist din București asupra programului de desfășurare a manifestărilor de 1 Mai 1902.	97
48. ȘTIRI din 14 aprilie 1902 despre unele manifestări muncitorești din Austria, Danemarca, Rusia, Belgia și Bulgaria.	98
49. ARTICOLUL „Întîi Mai”, consacrat evidențierii semnificației politice a acestei manifestări proletare.	100
50. ARTICOLUL „Libertatea individuală” de Iosif Nădejde-Armașu din 5 mai 1902, în care reliefează rolul societății socialiste în afirmarea plenară a personalității umane	101
51. ACT DE ÎNVOIALĂ între muncitorii și patronii din portul Galați încheiat la 31 mai 1902, prin care se reglementează raporturile de muncă și salarizare.	104
52. INFORMARE din 2 iunie 1902 despre izbucnirea grevei celor 200 de muncitori din portul Galați pentru reglementarea duratei muncii și a salarizării.	106
53. COMUNICAT din 2 iunie 1902 cu privire la înființarea unui cerc cultural pe lângă Cercul „România muncitoare” din București.	106
54. DARE DE SEAMĂ despre activitatea societății „Gutenberg” pe anul 1901—1902 prezentată în adunarea generală a acesteia din 9 iunie 1902.	107
55. RELATARE din 9 iunie 1902 despre greva lucrătorilor de la „Fabrica de metalurgie română” din București, declarată pentru achitarea salariilor și împotriva actelor samavolnice ale patronilor.	117
56. APEL la organizare și luptă adresat la 9 iunie 1902 lucrătorilor din docuri de către Clubul muncitorilor din Galați.	119
57. COMUNICAT din 9 iunie 1902 al Comitetului Clubului muncitorilor din Galați cu privire la convocarea adunării anuale a organizației.	120
58. APEL „Către cititori” din 9 iunie 1902 al redacției ziarului „România muncitoare” în vederea pregătirii viitoarelor acțiuni de luminare și de organizare a muncitorilor.	120
59. SORISOAREA lui Iosif Nădejde-Armașu din 11/24 iunie 1902 către Ervin Szabó (Budapesta) cu privire la organizarea în mai multe puncte din Galați a tranzitului literaturii revoluționare ruse prin România.	121

60. PROCES-VERBAL din 17 iunie 1902 cu privire la convenția de muncă încheiată între lucrătorii și magazinerii din portul Galați.	122
61. STATUTELE Societății muncitorilor din portul Galați, fondată la 1 iulie 1902.	123
62. RAPORT al Inspectoratului industrial din districtul Arad despre greva zidarilor din oraș și împrejurimi izbucnită la 7 iulie 1902.	129
63. ȘTIRE din 23 iulie 1902 despre izbucnirea grevei lucrătorilor căruțași și a muncitorilor din portul Giurgiu pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de salarizare.	131
64. ACT DE ÎNVOIALĂ încheiat la 23 iulie 1902 între lucrătorii greviști și patronii comercianți din portul Brăila, prin care se admit în întregime revendicările formulate de muncitori.	131
65. MEMORIUL de revendicări al lucrătorilor brutari din Iași înaintat patronilor la 31 iulie 1902 o dată cu declanșarea grevei.	133
66. APEL din 7 august 1902 al unui grup de cetățeni din Iași în favoarea greviștilor brutari.	134
67. RELATARE din 18 august 1902 despre adunarea a 800 de lucrători la Clubul muncitorilor din Galați în vederea declanșării luptei pentru impunerea programului de revendicări.	136
68. ȘTIRE din 24 septembrie 1902 despre adunarea lucrătorilor timpłari din București cu privire la legea meseriilor.	136
69. CONVENȚIA DE MUNCĂ încheiată la 13 octombrie 1902 între lucrătorii și patronii dulgheri și zidari din Oradea.	137
70. SCRISOARE a lui I. C. Frimu către Ervin Szabó (Budapesta) cu privire la sprijinirea lui Alecu Constantinescu, aflat în trecere spre Paris, și referitoare la tranzitul literaturii revoluționare ruse prin România.	139

1903

71. ANCHETĂ ECONOMICĂ din februarie 1903 despre condițiile de muncă și de salarizare ale personalului inferior de la C.F.R.	140
72. DARE DE SEAMĂ a Cercului socialist „România muncitoare” despre manifestările muncitorești de 1 Mai 1903 în București.	143
73. MEMORIU de revendicări al lucrătorilor brutari din Arad înaintat antreprenorilor cu ocazia intrării lor în grevă la 8 mai 1903.	144
74. ȘTIRE din 19 mai 1903 despre greva tapițerilor din București pentru reglementarea salarizării.	145

75. RAPORT al subprefectului județului Arad din 1 iulie 1903 despre organizarea și luptele țărănimii sărace și a proletariilor agricoli în plasele Ineu, Sebeș, Pecica, Tîrnova și Arad.	146
76. RELATARE din 14 iulie 1903 despre greva lucrătorilor tramvaiști din Galați în vederea impunerii unor revendicări juste privind salarizarea, durata zilei de lucru și repausul duminical	148
77. ȘTIRE din 14 iulie 1903 despre greva demonstrativă a cărușailor din Brăila terminată prin încheierea unui acord de muncă favorabil muncitorilor.	149
78. INFORMARE din 18 iulie 1903 despre greva celor 3000 de lucrători secerători din județul Bihor pentru majorarea salariilor.	150
79. MEMORIU de revendicări al lucrătorilor brutari din Iași înaintat primăriei la 6 august 1903	150
80. REGULAMENTUL Cercului de studii sociale din Iași, înființat la 11 august 1903	151
81. ARTICOL-PROGRAMATIC al gazetei „Adevărul” („Glasul poporului”) din 16 august 1903, organ social-democrat român din Transilvania.	153
82. RELATARE din 23 august 1903 despre greva minerilor din Anina împotriva amenzilor și a reținerilor abuzive din salarii, pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de salarizare.	155
83. APEL la organizare și luptă adresat muncitorilor din Transilvania la 23 august 1903, publicat în „Adevărul” („Glasul poporului”)	156
84. ARTICOLUL „Social-democrația internațională” de Irimie Blăjan din 6 septembrie 1903, în care se tratează noțiunile de patriotism și internaționalism.	157
85. APEL „Către frații noștri” din 13 septembrie 1903, adresat de redacția gazetei social-democrate „Adevărul” („Glasul poporului”), pentru susținerea publicației și pentru organizarea muncitorilor în partidul lor de clasă.	159
86. ȘTIRE din 13 septembrie 1903 despre adunarea femeilor muncitoare din Oradea în vederea atragerii lor în organizațiile socialiste.	160
87. INFORMARE din 15 septembrie 1903 despre greva celor două sute de lucrători din portul Sulina pentru reglementarea muncii și a salarizării.	161
88. INFORMARE din 5 octombrie 1903 despre adunarea populară din Șimleu (județul Sălaj) în vederea organizării maselor muncitoare în partidul socialist.	161

89. RELATARE despre adunarea populară organizată de socialiști la Medieșul Aurit (județul Satu-Mare), la 15 noiembrie 1903, care a ales un comitet socialist în comună. 163
90. COMUNICAT din 6 decembrie 1903 cu privire la literatura socialistă aflată la redacția gazetei „Adevărul” („Glasul poporului”), organ social-democrat român din Transilvania. 164
91. INFORMARE despre dezbaterile Conferinței organizațiilor social-democrate din județul Bihor din 12/25—13/26 decembrie 1903. 165
92. RELATARE despre dezbaterile Conferinței organizațiilor social-democrate din județul Arad din 12/25—13/26 decembrie 1903. 166
93. REZOLUȚII adoptate de Conferința social-democrată de la Brașov din 12/25—13/26 decembrie 1903 în problema organizării politice și profesionale a muncitorilor, pentru votul universal. 169
94. INFORMARE din decembrie 1903 despre mișcările muncitorilor agricoli din Beregsăul Mare, Giroc, Remetea Mare și Deta (județul Timiș). 171

1904

95. APEL din 28 februarie 1904 adresat muncitorilor din Transilvania de redacția gazetei socialiste „Adevărul” („Glasul poporului”) pentru răspîndirea organului de presă al social-democrației române. 172
96. RELATARE despre desfășurarea grevei căruțașilor din portul Brăila din martie 1904 pentru majorarea salariilor. 173
97. INFORMARE privind greva ucenicilor de la fabrica de mobilă Horenstein din București, declarată la 17 martie 1904 în semn de protest împotriva reținerilor abuzive din salariu. 174
98. RELATARE privind activitatea propagandistică desfășurată de Cercul socialist „România muncitoare” din București la începutul anului 1904. 176
99. MANIFEST lansat la 10 aprilie 1904 de gazeta „Adevărul” („Glasul poporului”) către muncitorimea din Transilvania pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai. 178
100. COMUNICAT privind ședința din 11 aprilie 1904 a Cercului socialist „România muncitoare” din București, la care a conferențiat Vasile Anagnoste despre necesitatea dezvoltării mișcării muncitorești, a luptei proletariatului împotriva exploatării. 179

101. RELATARE despre masacrul sîngeros de la Aleşd din 11/24 aprilie 1904. 180
102. INȘTIINȚARE despre programul serbărilor de 1 Mai 1904, organizate la București și Iași. 182
103. INFORMARE referitoare la desfășurarea manifestației de 1 Mai 1904 de la București. 183
104. ARTICOLUL „1-iu Mai“ de Iosif Nădejde-Armașu din 20 aprilie 1904, în care este relevată semnificația Zilei internaționale a celor ce muncesc din lumea întreagă. 183
105. RELATĂRI despre greva generală din 19—24 aprilie 1904 a angajaților de la căile ferate din Cluj, Brașov, Timișoara, Oradea și Sfîntu-Gheorghe. 185
106. TELEGRAMĂ adresată de lucrătorii de la C.F.R. feroviarilor din Transilvania aflați în grevă, prin care își exprimă solidaritatea deplină cu lupta acestora. 187
107. DARE DE SEAMĂ referitoare la activitatea Cercului socialist „România muncitoare“ din București în perioada iunie 1901—aprilie 1904. 187
108. MANIFEST din 8 mai 1904 al social-democrației române din Transilvania, prin care se condamnă sîngeroasa represiune de la Aleşd și se cheamă proletariatul la organizare. 189
109. ARTICOLUL „Despre lățirea socialismului între români“ de Petru Ponta din 5 iunie 1904, în care sînt relevate succesele social-democrației române din Transilvania în activitatea de organizare a proletariatului și de răspîndire a ideilor socialiste. 190
110. APEL din iunie 1904 al Comitetului organizatoric al muncitorimii din Arad adresat proletariatului arădan, chemîndu-l la grevă generală în semn de solidaritate cu greviștii zidari. 192
111. REVENDICĂRILE muncitorilor zidari și dulgheri din Reghin înaintate patronilor cu ocazia grevei izbucnită la 11 iunie 1904. 193
112. INFORMARE despre întrunirea muncitorilor tîmplari din București de la 13 iunie 1904, la care s-a relevat situația grea a muncitorilor aflați în mare număr fără lucru ca urmare a concedierilor și s-au adus aspre critici corporației pentru dezinteresul ei. 194
113. RELATARE din 6 iulie 1904 despre agitația muncitorilor portuari din Brăila în legătură cu introducerea elevatorilor la lucrările din port. 195

114. ARTICOLUL „Femeia și partidul muncitorilor“ din 1 septembrie 1904, în care este demonstrată necesitatea încadrării femeilor muncitoare în organizațiile social-democrate.	195
115. ȘTIRE despre declanșarea grevei lucrătorilor tipografi din Iași la 20 septembrie 1904.	198
116. TELEGRAMĂ de felicitare adresată de Cercul socialist „România muncitoare“ Congresului al XI-lea al Partidului Socialist Bulgar	198
117. COMUNICAT asupra ședinței din 3 octombrie 1904 a Cercului socialist „România muncitoare“ din București, la care Iosif Nădejde-Armașu a conferențiat despre semnificația Congresului socialist internațional de la Amsterdam.	199
118. ȘTIRE despre încetarea din viață la 17 octombrie 1904 a lui D. Th. Neculuță, în care este relevată personalitatea și opera poetului muncitor.	199
119. MEMORIU de revendicări al lucrătorilor tipografi greviști de la Imprimeriile statului din București adresat Ministerului de Interne.	200
120. APEL la solidarizare cu tipografi greviști adresat la 3 decembrie 1904 lucrătorilor de la toate întreprinderile grafice din București.	202
121. REZOLUȚII adoptate la Conferința organizației social-democrate din comitatul Arad ținută la 12/25—13/26 decembrie 1904.	203
122 REZOLUȚII adoptate la Conferința organizației social-democrate din părțile transilvănene ținută la Cluj la 12/25—13/26 decembrie 1904	204

1905

123. RELATARE despre întrunirea din 16 ianuarie 1905 a Cercului socialist „România muncitoare“ din București, la care V. Anagnoste a conferențiat despre „Rolul social al femeii“	206
124. MANIFEST al Cercului socialist „România muncitoare“ din București lansat la 22 ianuarie 1905, prin care se protestează contra represiunilor din Rusia țaristă și se cheamă muncitorii la adunarea de la 24 ianuarie 1905.	206
125. RELATARE privind cuvântările rostite la întrunirea populară de protest din 24 ianuarie 1905 contra represiunilor din Rusia țaristă.	208
126. MOTIUNE de protest împotriva represiunilor din Rusia și de solidaritate cu lupta proletariatului rus adoptată la marea adunare din 24 ianuarie 1905.	209

127. ARTICOLUL „Un triumf“ din 27 ianuarie 1905, referitor la semnificația manifestației socialiste de la 24 ianuarie 1905. 210
128. RELATARE despre greva declanșată la 27 ianuarie 1905 de lucrătorii strungari de la societatea „Steaua română“ din Cîmpina. 212
129. MANIFEST de protest împotriva persecutării de către autoritățile țariste a lui Maxim Gorki, lansat la 11 februarie 1905 la Cercul de studii sociale din Iași. 213
130. ARTICOLUL-PROGRAM „Rolul nostru“ din 5 martie 1905, semnat „România muncitoare“, referitor la necesitatea cuprinderii unui număr tot mai mare de muncitori în organizațiile socialiste. 214
131. ARTICOLUL „Comuna din Paris“ din 5 martie 1905, semnat E. S. Vania (Emil Socor), în care se relevă semnificația acestui eveniment istoric. 219
132. RELATARE din 5 martie 1905 privind ședința de constituire a Sindicatului lucrătorilor țimplari din București. 221
133. RELATARE privind ședința din 13 martie 1905 de constituire a Sindicatului lucrătorilor strungari din București. 222
134. ARTICOLUL „Socialismul și clasa muncitoare“ de dr. C. Racovski din 13 martie 1905, referitor la necesitatea însușirii de către proletariat a ideilor socialismului științific. 223
135. RELATARE privind ședința din 20 martie 1905 de constituire a Sindicatului lucrătorilor cizmari din București. 227
136. ARTICOLUL „Lucrătorii și corporațiile“ din 20 martie 1905, semnat I. P. Stegaru (I. Sion), în care este prezentată atitudinea mișcării socialiste față de corporații. 229
137. ARTICOLUL „Definiții socialiste“ de C. Dobrogeanu-Gherea din 27 martie 1905, referitor la rolul ideilor socialiste în procesul de organizare a proletariatului. 233
138. APELUL din 1 aprilie 1905 adresat muncitorilor din Transilvania pentru sprijinirea materială și răspindirea gazetei socialiste „Adevărul“ („Glasul poporului“). 236
139. SCRISOAREA trimisă la 10 aprilie 1905 de G. N. Ghinescu, socialist din Cîmpina, lui Panait Mușoiu referitoare la organizarea cercului socialist local și la activitatea de propagandă 237
140. STATUTELE Sindicatului lucrătorilor țimplari din București, adoptate la 10 aprilie 1905. 238

141. RELATĂRI despre pregătirea și desfășurarea grevei generale din Oradea la 11—12 aprilie 1905.	250
142. INFORMARE despre greva muncitorilor constructori din orașul Sfintu-Gheorghe din 17—28 aprilie 1905	253
143. MANIFESTUL „Către lucrătorii C.F.R.“ din 24 aprilie 1905, în care se arată situația materială grea a ceferiștilor și se cheamă la organizarea acestora pe principii socialiste.	254
144. MOTIUNE adoptată de participanții la manifestația de 1 Mai 1905 de la București, prin care se afirmă încrederea în izbînda luptei muncitorimii organizate.	255
145. APEL al gazetei „Adevărul“ („Glasul poporului“) din 1 Mai 1905 către muncitorimea din Transilvania pentru a se abona la „România muncitoare“.	256
146. RELATARE despre întrunirea din 7 mai 1905 a Cercului socialist „România muncitoare“ din București, la care s-a conferențiat despre lupta de clasă și organizarea muncitorilor și s-a comemorat a 14-a aniversare a morții lui Arghir Parua.	257
147. RELATARE despre greva muncitorilor zidari din Cluj din mai 1905 declanșată în scopul mării salariilor	258
148. RELATARE din 8 mai 1905 despre greva muncitorilor cizmari din București pentru mărirea salariilor și condiții mai bune de muncă.	260
149. SCRISOARE din 1 iunie 1905 a redacției gazetei „Adevărul“ („Glasul poporului“) către redacția „României muncitoare“, prin care solicită primul număr al acestei publicații socialiste	262
150. MEMORIUL mecanicilor conductori de la C.F.R. publicat la 5 iunie 1905, prin care cer mărirea pensiilor.	263
151. ȘTIRE publicată la 5 iunie 1905 despre eforturile lui V.I. Lenin pentru întărirea unității social-democrației ruse.	264
152. MEMORIU de revendicări al muncitorilor brutari din Tîrgu-Mureș înaintat patronilor la 14 iunie 1905	265
153. MANIFEST „Pentru marinarii de pe Potemkin“ lansat la 10 iulie 1905, prin care muncitorimea română este chemată la acțiuni de solidarizare cu marinarii revoluționari ruși	267
154. RELATARE despre greva lucrătorilor zidari din Caransebeș, izbucnită la 17 iulie 1905 pentru scăderea numărului orelor de lucru și majorarea salariilor	268

155.	MOTIUNEA adoptată la întrunirea muncitorească din 17 iulie 1905 de la București, în care muncitorii și-au manifestat hotărârea de a se organiza în sindicate.	269
156.	STUDIU din 17 și 24 iulie 1905 de M. Gh. Bujor pe marginea „Anchetei industriale” publicate în 1904	270
157.	RELATARE despre întrunirea socialistă de la Sibiu din 7 august 1905 pentru întărirea organizațiilor muncitorești din Transilvania, la care a participat din partea socialiștilor bucureșteni Vasile Anagnoste	278
158.	APEL la organizare adresat la 21 august 1905 femeilor muncitoare	281
159.	RELATĂRI din 18, 25 septembrie și 2 octombrie 1905 despre greva lucrătorilor tapițeri din București pentru reducerea numărului orelor de lucru și fixarea unui salariu minimal	284
160.	RELATARE despre ședința de dare de seamă și alegeri a Cercului „România muncitoare” din București din 18 septembrie 1905	288
161.	ARTICOLUL „Un muncitor poet” din 2 octombrie 1905, semnat de A. Costin (Al. Constantinescu), evocare a vieții și personalității lui D. Th. Neculuță	289
162.	APEL din 1 noiembrie 1905 către muncitorii socialiști pentru a participa la primul Congres social-democrat român din Transilvania.	292
163.	ARTICOLUL „Rolul românilor” de I. Crețu din 1 noiembrie 1905, referitor la dezvoltarea mișcării muncitorești din Transilvania	294
164.	ARTICOLUL „Reglementarea muncii copiilor și femeilor” din 20 noiembrie 1905, semnat de I. Robu (Iosif Nădejde-Armașu), referitor la necesitatea legislației muncii	296
165.	ARTICOLUL „Muncitorii și lupta politică” din 20 noiembrie 1905, în care se demonstrează necesitatea îmbinării luptei clasei muncitoare pentru revendicări economice cu lupta pentru revendicări politice	297
166.	LUCRĂRILE primului Congres social-democrat român din Transilvania din 24—25 decembrie 1905/6—7 ianuarie 1906	300
167.	RAPORT al conducerii organizației social-democrate prezentat la Conferința districtuală din 19 decembrie 1905 la Cluj.	306
168.	RAPORT al conducerii organizației social-democrate prezentat la conferința județeană de la Oradea din 22 decembrie 1905.	313

169. TABEL statistic al grevelor desfășurate la Timișoara în cursul anului 1905	320
1906	
170. ARTICOLUL intitulat „Înainte”, apărut la 1 ianuarie 1906, cu ocazia împlinirii a trei ani de apariție a gazetei „Adevărul”, organul social-democrației române din Transilvania	322
171. APEL al cercului „România muncitoare” din 8 ianuarie 1906 intitulat „Muncitori !”, care cheamă muncitorimea română la solidarizare cu revoluția rusă	324
172. MOTIUNE de solidarizare cu proletariatul rus votată la adunarea muncitorească din sala Băilor Eforiei din București la 9 ianuarie 1906	326
173. LISTĂ de subscripție pentru ajutorarea revoluționarilor ruși, dată publicității la 12—18 februarie 1906	327
174. REVENDICĂRI ale muncitorilor de la fabrica de mașini și vagoane Weitzer din Arad, formulate cu ocazia grevei din 16 februarie—3 martie 1906	328
175. ARTICOLUL „Puterea grevei” din 1 aprilie 1906, prin care gazeta „Erdélyi Munkás” („Muncitorul transilvănean”) evidențiază caracteristicile luptei greviste a proletariatului	329
176. MOTIUNEA de solidaritate cu proletariatul internațional, votată cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai 1906 în capitală . .	332
177. ANUNȚ referitor la programul conferințelor ce urmau să se țină la Cercul socialist „România muncitoare” din București. .	332
178. MANIFESTUL Cercului socialist „România muncitoare” din capitală intitulat „Patruzeci de ani de sărăcie, de robie și rușine”, editat cu prilejul jubileului regal din 1906	333
179. RELATARE despre greva lucrătorilor timplari din București izbucnită la 1 Mai 1906, în scopul reglementării duratei muncii și a salariilor.	383
180. MEMORIUL Comitetului sindicatului lucrătorilor de la Șantierul naval T.-Severin adresat direcției șantierului în mai 1906, însoțit de înștiințarea că lucrătorii întreprinderii nu vor relua lucrul până când nu li se vor satisface în întregime aceste revendicări.	387
181. ARTICOLUL „Grevă generală în Timișoara”, care analizează cauzele declarării ei de către cei 20 000 de lucrători în ziua de 21 mai 1906	388
182. RELATARE din 1 iunie 1906 despre greva muncitorilor constructori din Cluj	390

183.	REZOLUȚIILE și regulamentul (statutul de organizare) ale Conferinței organizației social-democrate din comitatul Caraș-Severin din 10 iunie 1906.	391
184.	RELATARE despre Conferința muncitorească de la Cernăuți din 11/24 iunie 1906, care a dezbătut pregătirile pentru greva generală	395
185.	MEMORIU cuprinzînd 23 de revendicări ale muncitorilor mîneri din Brad, Ruda, Valea Mării și Musariu, aflați în grevă între 18 și 19 iulie 1906	396
186.	MOȚIUNE de protest a muncitorimii din București din 22 iulie 1906 împotriva samavolnicilor organelor polițienești din Galați	397
187.	INFORMARE despre greva lucrătorilor agricoli din comuna Satul Mare (Rădăuți) din iulie 1906	399
188.	RELATARE despre greva lucrătoarelor de la Regie începută la 2 august 1906 în semn de protest împotriva scăderii salariilor.	399
189.	MOȚIUNE de protest adoptată de muncitorimea din București la 6 august 1906 împotriva samavolnicilor autorităților față de muncitorii greviști din capitală	404
190.	LUCRĂRILE Conferinței mișcării muncitorești din România din 13—15 august 1906	405
	A. Preambul	405
	B. Organizațiile reprezentate	406
	C. Din cuvîntările de salut	407
	D. Ordinea de zi	408
	E. Rapoarte	408
	a) Organizarea și centralizarea sindicală	408
	b) Organizarea propagandei	416
	c) Sindicatele și corporațiile	417
	d) Grevele și declararea lor	418
	e) Sindicatele și mișcarea socialistă	433
	f) Întîi Mai și sindicatele	434
	g) Legislația muncii	438
	F. Hotărîre votată de conferință.	440
	Hotărîrea consfătuirii delegațiilor privind organizarea și funcționarea cercurilor „România muncitoare”	440
	G. Rezoluții votate de conferință	441
	a) Rezoluția în problema centralizării mișcării sindicale	441
	b) Organizarea propagandei	441
	c) Grevele și declararea lor	445
	d) Sindicatele și socialismul	446

e) Întîi Mai și sindicatele	447
f) Legislația muncii	448
H. Moțiuni adoptate de conferință	451
a) Armata, poliția, muncitorii	451
b) Măcelurile din Balcani	451
c) Proletariatul rus	452
d) Proletariatul din Austro-Ungaria	452
I. Statutul general al sindicatelor muncitorilor din România adoptat de Conferință	452
J. Organe de conducere alese	455
K. Telegrama interne și externe sosite pe adresa Conferinței.	456
L. Telegrama expediate de biroul conferinței	459
M. Închiderea lucrărilor conferinței	459
N. Rapoarte prezentate de delegațiile din Moinești, Cîmpina, Buștenari și împrejurimi și București la Conferința mișcării muncitorești din 13—15 august 1906	464
191. RAPORT privind situația materială a muncitorilor din Piatra-Neamț publicat la 10—17 septembrie 1906	470
192. RELATARE despre greva muncitorilor mineri din Petroșeni desfășurată între 29 august și 10 septembrie 1906	474
193. ANUNȚ din 3 septembrie 1906 privind întrunirile și conferințele muncitorești de propagandă din capitală și provincie	476
194. COMUNICAT din 9 septembrie 1906 despre literatura socialistă aflată la administrația redacției „Lupta” din Cernăuți	477
195. STATUTUL cercurilor de studii și de activitate socialistă „România muncitoare”, dat publicității la 24 septembrie 1906.	477
196. DARE DE SEAMĂ anuală a Cercului „România muncitoare” din București și alegerea noului comitet în ședința din 15 noiembrie 1906	481
197. MOȚIUNE a muncitorilor constănțeni din 3 decembrie 1906 împotriva corporațiilor, pentru acordarea de drepturi și libertăți democratice	483
198. MOȚIUNE a muncitorimii ieșene adoptată la 3 decembrie 1906 contra măsurilor autorităților de înăbușire a mișcării socialiste din localitate	484
199. MOȚIUNE a muncitorimii capitalei votată la 3 decembrie 1906 contra corporațiilor, pentru înfăptuirea unor reforme democratice	485
200. SALUT al Cercului „România muncitoare” din București și al C.G.S.R. adresat adunării de protest din 3 decembrie 1906 împotriva corporațiilor	486

201. RAPORTUL conducerii organizațiilor social-democrate din părțile transilvănene prezentat la Conferința districtuală ținută la Cluj în 12/25—13/26 decembrie 1906 487
202. LUCRĂRILE celui de-al II-lea Congres social-democrat român din Transilvania ținut la Timișoara în zilele de 24—25 decembrie 1906/6—7 ianuarie 1907 505
203. RELATARE a lui I. C. Frimu despre Congresul social-democrat român de la Timișoara din 24—25 decembrie 1906/6—7 ianuarie 1907 512

1907

204. INFORMAȚII despre adunările populare din 7 ianuarie 1907 în comunele Socodor și Covăsinț, care au dezbătut legea contra grevelor, votul universal, presa și căile de îmbunătățire a situației economice 514
205. MOTIUNE a muncitorilor tipografi din capitală din 11 ianuarie 1907 privind lupta pentru repausul duminical 515
206. RELATARE despre marele miting din sala Băilor Eforie ținut la 21 ianuarie 1907 împotriva corporațiilor, ecoul lui în țară și telegramele de solidarizare primite 516
207. APELUL „Către organizațiile din capitală” din 4 februarie 1907 pentru participare la conferințele de propagandă socialistă 520
208. MOTIUNE de protest a muncitorilor din Constanța votată în februarie 1907 împotriva samavolniciei autorităților locale 522
209. MEMORIU de revendicări al muncitorilor de la fabrica de mașini din Sibiu aflați în grevă în zilele de 2—11 martie 1907 523
210. APELUL Comitetelor de acțiune ale cercurilor „România muncitoare” din Brăila și Galați din 8 martie 1907, care cheamă la întruniri de protestare împotriva represiunilor și de solidarizare cu lupta dreaptă a țăranilor răsculați 523
211. APELUL „Către muncitorii capitalei” al cercului „România muncitoare” din București și al C.G.S.R., pentru participare la marea adunare publică din 11 martie în semn de solidaritate cu țărănimea răsculată 524
212. MOTIUNE adoptată la mitingul de solidaritate cu țărănimea răsculată al muncitorimii din București din 11 martie 1907 526
213. RELATARE despre întrunirile din capitală de condamnare a reprimării sângeroase a țăranilor răsculați 528
214. APELUL „Către concediați și rezerviști” din 11 martie 1907 530

215. MANIFESTUL „Către lucrători și țărani, către studenți“ din 11 martie 1907 al cercului „România muncitoare“ din București, în care se expune poziția mișcării socialiste față de răscoalele țărănești	531
216. ARTICOLUL „Răscoalele țărănești“ din 25 martie 1907, care demască represiunea singeroasă a răsculaților și militează pentru darea întregului pământ la țărani	536
217. INFORMAȚII din 25 martie 1907 privind organizarea de întruniri și conferințe de propagandă socialistă în capitală și în alte orașe ale țării	541
218. REZOLUȚIE adoptată de Conferința social-democrată din părțile transilvănene ținută la Cluj la 17 martie 1907 în vederea întăririi organizatorice a mișcării muncitorești	544
219. RELATARE despre greva minerilor din Baia Mare și împrejurimi din aprilie 1907	545
220. PROTEST al C.G.S.R. și al Cercului „România muncitoare“ din 5 aprilie 1907 față de samavolniciile autorităților din Pașcani îndreptate contra muncitorilor	546
221. RELATARE despre intrarea în grevă la 7 aprilie 1907 a minerilor din Baia-Sprie	547
222. MEMORIU de revendicări al muncitorilor croitori din Sighișoara aflați în grevă între 15 și 24 aprilie 1907	548
223. MOȚIUNE cuprinzând revendicările muncitorimii din București adoptată cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai 1907	548
224. RELATARE privind sărbătorirea zilei de 1 Mai și despre lupta politică a social-democrației din Cernăuți	549
225. RELATARE despre sărbătorirea zilei de 1 Mai la Lugoj și Arad.	552
226. MANIFEST electoral din mai 1907 al Cercului socialist „România muncitoare“ din București	553
227. ANUNȚ din 20 mai 1907 despre grevele de la fabrica „Cometul“ din București și de la Șantierul naval „Fernic“ din Galați	560
228. CHEMARE „Către muncitorii capitalei“ adresată de Cercul „România muncitoare“ din București și C.G.S.R. la 10 iunie 1907 pentru a protesta împotriva persecuțiilor și samavolniciei administrației și poliției din Ploiești și Cîmpina	561
229. APELUL „Trăiască greva generală!“ lansat de C.G.S.R. la 24 iunie 1907 în semn de solidarizare cu greva generală a muncitorilor gălățeni	563

230. MANIFEST „Către cetățenii țării românești”, editat în iunie 1907 de C.G.S.R. și Cercul „România muncitoare”, care demască politica antimuncitorească a guvernului liberal în perioada imediat următoare răscoalelor țărănești și în timpul desfășurării grevei generale de la Galați	564
231. INFORMARE a lui M. Gh. Bujor din 1 iulie 1907, privind activitatea organizațiilor socialiste și sindicale între cele două conferințe ale mișcării muncitorești	570
232. Lucrările Conferinței mișcării muncitorești din România din 29 iunie—1 iulie 1907	574
A. Preambul	574
B. Organizațiile reprezentate	576
C. Rapoarte	577
a) Raportul Comisiunii generale	577
b) Sindicate și corporații	579
c) Situația materială a gazetei	579
d) Tactica mișcării	580
e) Presa mișcării	581
f) Raportul între sindicate și cercuri	582
g) Un ziar sindicalist	583
h) Cooperativele	583
i) Chestia evreiască	584
j) Congresul de la Stuttgart	585
D. Rezoluții	586
a) Rezoluție în problema raportului dintre sindicate și corporații	586
b) Presa mișcării	586
c) Tactica mișcării	587
d) Raportul între sindicate și cercurile socialiste	588
e) Rezoluție în problema cooperativelor	588
f) Rezoluție în problema prigonirilor	588
g) Rezoluție în problema expulzărilor	588
h) Rezoluție în problema dr. Racovski	589
E. Hotărâri	589
În privința telegramelor oprite de autorități de a fi trimise Biroului Socialist Internațional	589
F. Moțiune în privința răscoalelor țărănești	589
G. Telegrama primită pe adresa conferinței	590
H. Cărți poștale primite pe adresa conferinței	592
I. Alegerea organelor de conducere și a delegaților pentru Congresul Socialist Internațional de la Stuttgart	592

J. Închiderea congresului	593
K. Întrunirea	594
233. RAPORT al Comitetului Central al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. înaintat Congresului Socialist Internațional de la Stuttgart	595
234. MOTIUNE a muncitorimii din capitală, adoptată la 1 iulie 1907, de solidarizare cu greviștii din Galați și împotriva actelor arbitrare ale autorităților	608
235. DELEGAȚIE dată lui Andrei Ionescu de C.C. al Cercului „România muncitoare” din București pentru participare la Congresul Socialist Internațional de la Stuttgart	610
236. RELATARE despre întrunirile muncitorești din 9 și 12 august 1907 cu prilejul achitării socialiștilor implicați în „Procesul celor 9”	610
237. EDITORIAL din 19 august 1907 privind poziția mișcării socialiste față de amnistierea țăranilor închiși și condamnați pentru participare la răscoalele din 1907	612
238. ARTICOLUL-PROGRAM al revistei teoretice „Viitorul social” din august 1907	614
239. PREFAȚA scrisă de P. Mușoiu la broșura „Materialismul economic al lui K. Marx” de Paul Lafargue, apărută în traducere românească în septembrie 1907	620
240. PROCES-VERBAL al ședinței din 5 septembrie 1907 a conducerii Uniunii socialiste din România	621
241. SCRISOARE a lui Ioan Crețu din 7 octombrie 1907 către un grup de socialiști din București privitoare la activitatea socialiștilor români din Transilvania	622
242. RELATĂRI despre manifestațiile muncitorești din Arad, Brașov, Sibiu, Lugoj, Țirgu-Mureș, Timișoara, Oradea, Cluj. Satu-Mare ținute la 10 octombrie 1907 pentru vot universal	624
243. SCRISOARE a lui I. C. Frimu din 27 octombrie 1907 către Vasile Anagnoste, cu referiri la situația din mișcarea socialistă din România	629
244. RELATARE din 4 noiembrie 1907 despre constituirea la 6 septembrie 1907 a „Cercului amicilor”, asociație de cultură socialistă	630
245. APEL al Uniunii Generale a Sindicatelor din România intitulat „Către toți tovarășii din țară” din 11 noiembrie 1907, privind strângerea de semnături împotriva legii meseriilor	633

246. RAPORT pe anul 1907 al conducerii organizației social-democrate din părțile transilvănene prezentat la Conferința din 12/25—13/26 decembrie 1907 de la Cluj	634
247. LUCRĂRILE celui de-al III-lea Congres social-democrat român din Transilvania din 23—24 decembrie 1907/5—6 ianuarie 1908 de la Arad	652
A. Deschiderea lucrărilor	652
B. Ordinea de zi	654
C. Rapoarte	655
a) Raport asupra mișcării	655
b) Votul universal	655
c) Expulzările din România	656
d) Organizația politică și economică	657
D. Rezoluții	658
a) Rezoluție în problema obținerii dreptului de vot universal	658
b) Rezoluție în problema expulzărilor din România	659
c) Rezoluție privind organizarea politică și economică	660
E. Constituirea Comitetului Central	660
F. Telegrama trimisă Congresului social-democrat român din Arad	660
G. Închiderea lucrărilor congresului	662
248. STUDIUL „Programul și statutele mișcării noastre“, de dr. C. Racovski, apărut în „Viitorul social“ din noiembrie 1907	663

1908

249. LUCRĂRILE Conferinței Uniunii socialiste din România și a C.G.S.R. din 6—7 ianuarie 1908	680
A. Ordinea de zi și delegații	680
B. Raportul Consiliului de administrație al ziarului „România muncitoare“ și prezentarea situației revistei „Viitorul social“	681
C. Moțiuni	684
a) Referitoare la amânarea dezbaterii programului Uniunii socialiste din România	684
b) Presa	684
c) În chestia expulzărilor	684
d) În chestia prigonirilor	685
e) Muncitorii și partidele politice	686
f) Votul universal	686
g) Amnistia	687

h) Pentru ziar	687
i) Pentru Ungaria	687
D. Proiectul de program al Uniunii socialiste din România	687
E. Statutul Uniunii socialiste din România	694
F. Telegramme și scrisori trimise de conferință	699
G. Scrisoarea dr. C. Racovski adresată conferinței	700
H. Telegramme și cărți poștale de salut din țară și din străinătate sosite pe adresa conferinței	701
I. Organele conducătoare ale Uniunii socialiste din România și ale C.G.S.R. alese de conferință	703
250. APEL din 20 ianuarie 1908 al redacției „României muncitoare” pentru răspîndirea și popularizarea organului central al mișcării în masele muncitoare	704
251. EDITORIAL din ianuarie 1908 al revistei „Viitorul social”, care exprimă punctul de vedere ale mișcării socialiste în polemica cu poporanismul și afirmă rolul deosebit de important al partidului clasei muncitoare în viața social-politică a țării, poziția sa în problemele fundamentale ale dezvoltării societății românești	705
252. RELATARE de la adunarea populară organizată de socialiștii români din Orăștie la 2 februarie 1908 pentru condamnarea nedreptăților sociale și naționale din Transilvania	712
253. APEL al C.G.S.R. adresat muncitorimii în vederea organizării la 3 februarie 1908 a unor acțiuni ample împotriva corporațiilor	713
254. APEL în vederea constituirii la 3 februarie 1908 a Cercului ucenicilor din București	714
255. APEL din 10 februarie 1908 adresat muncitorimii în vederea aniversării Comunei din Paris și pentru popularizarea organului central al mișcării socialiste, „România muncitoare”.	715
256. COMUNICAT al Cercului „România muncitoare” din 24 februarie 1908 în legătură cu comemorarea a 25 de ani de la moartea lui Karl Marx	716
257. STUDIUL „Casa rurală” din 24 februarie 1908, privind poziția mișcării socialiste față de reformele preconizate de Partidul Liberal după răscoala din 1907	716
258. ARTICOLUL „Presa politică din țară” referitor la rolul ziarului „România Muncitoare” în acțiunea de educare și organizare a maselor	718

259.	APEL al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. din 23 martie 1908 pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai	720
260.	ACT constitutiv din 24 martie 1908 al cooperativei de consum „Bazarul muncitorilor“	722
261.	NOTA REDACȚIEI revistei „Viitorul social“ din martie 1908 privind reeditarea articolului lui C. Dobrogeanu-Gherea „Anarhia cugetării“	724
262.	RELATARE asupra grevei declanșate la 11 aprilie 1908 de lucrătorii manufacturii din docurile Galați în vederea sporirii salariilor și reducerii orelor de lucru	724
263.	RELATARE de la întrunirea din 19 aprilie 1908 de la Brașov în care se afirmă necesitatea și importanța organizării politice a muncitorimii române	725
264.	STUDIUL „Situația politică după reforme“, publicat în „Viitorul social“ din aprilie 1908, consacrat analizei cadrului general social-politic al României după răscoala din 1907	726
265.	MOTIUNE adoptată la întrunirea de protest a muncitorimii capitalei organizată la 4 mai 1908 de Uniunea socialistă din România, prin care se condamnă decizia Curții de casație de expulzare a dr. C. Racovski	730
266.	RELATĂRI despre adunările din 17 și 24 mai 1908 de la Pecica și Arad-Gaiu de constituire a organizațiilor social-democrate române	731
267.	ANUNȚ referitor la convocarea pentru 18 mai 1908 a adunării generale anuale de dare de seamă a societății „Munca“	732
268.	MOTIUNE din 15 iunie 1908 a lucrătorilor cizmari din capitală împotriva corporațiilor și pentru adoptarea unei legislații a muncii	732
269.	MOTIUNE adoptată la 22 iunie 1908 la adunarea din sala Cercului „România muncitoare“ în semn de protest contra măsurilor represive ale autorităților administrative din Giurgiu, Craiova și Turnu-Severin	733
270.	STUDIUL „Poporanism, socialism, realitate“ de dr. C. Racovski, publicat în „Viitorul social“ din iunie-iulie 1908, consacrat analizei în lumina ideilor socialiste a conținutului social-politic și ideologic al poporanismului	734
271.	ȘTIRE din 4 iulie 1908 referitoare la crearea organizației social-democrate române din Sibiu	773
272.	APEL din 13 iulie 1908 al Uniunii socialiste din România prin care organizațiile muncitorești erau chemate să asigure o largă participare la acțiunea politică electorală	774

273. ANUNȚ din 20 iulie 1908 referitor la activitatea propagandistică a Cercului „România muncitoare” din Iași 775
274. COMUNICAT din 27 iulie 1908 al Uniunii socialiste din România prin care organizațiile socialiste erau chemate să dezbată în ședințe publice proiectul de program al mișcării muncitorești 776
275. RELATARE despre întrunirea muncitorilor metalurgiști bucureșteni din 10 august 1908, de condamnare a corporațiilor și de afirmare a necesității organizării sindicale 776
276. COMUNICAT al Uniunii socialiste din România dat publicității la 28 august 1908, cuprinzând măsuri pentru întărirea organizatorică a mișcării muncitorești 777
277. APEL la organizare adresat la 17 septembrie 1908 ucenicilor din fabrici și ateliere 779
278. COMUNICAT al Comitetului Central al Uniunii socialiste din România adoptat în ședința din 21 septembrie 1908, referitor la declanșarea unei ample campanii pentru vot universal 779
279. REZOLUȚIE adoptată de adunarea muncitorilor din Cernăuți la 21 septembrie 1908 prin care se revendica votul universal, egal, direct și secret 781
280. APEL de solidaritate cu lupta muncitorilor în lemn din Viena, lansat de Comitetul sindicatului lucrătorilor timplari din București la 28 septembrie 1908 782
281. REZOLUȚIA Congresului lucrătorilor chelneri din România desfășurat în zilele de 2—3 octombrie 1908, în care se exprimă necesitatea luptei împotriva nedreptăților sociale 783
282. RELATARE despre greva muncitorilor din Galați declanșată la 3 octombrie 1908 pentru respectarea condițiilor de muncă stabilite 784
283. COMUNICAT referitor la constituirea Uniunii lucrătorilor în lemn și mobilă din România în adunarea generală a Sindicatului lucrătorilor timplari din 7 octombrie 1908 786
284. ȘTIRE despre înființarea la 12 octombrie 1908 a Cercului „România muncitoare” din Slatina 788
285. COMUNICAT privind alegerea Comitetului Cercului „România muncitoare” din Ploiești în ședința din 18 octombrie 1908 788
286. ANUNȚ din 23 octombrie 1908 privind redeschiderea „Cercului de studii sociale” din București 789

287. DARE de seamă asupra activității Cercului „România muncitoare” din Turnu-Severin pe perioada august 1906—octombrie 1908 790
288. MANIFEST al Sindicatului muncitorilor C.F.R. din București referitor la apariția la 1 noiembrie 1908 a ziarului „Muncitorul căilor ferate” 791
289. SCRISOARE a muncitorilor sindicaliști din Giurgiu despre abuzurile și samavolniciile autorităților locale, publicată la 2 noiembrie 1908 793
290. MOTIUNEA adoptată la întrunirea publică în favoarea votului universal din ziua de 9 noiembrie 1908 la Turnu-Severin 794
291. ȘTIRE referitoare la alegerea Comitetului Uniunii sindicale a lucrătorilor de încălțăminte din România în adunarea generală din 10 noiembrie 1908 795
292. MOTIUNE din 16 noiembrie 1908 a muncitorimii din capitală de condamnare a corporațiilor, de afirmare a cerinței repausului duminical complet și de solidaritate cu lupta lucrătorilor ceferiști 796
293. MOTIUNE adoptată la întrunirea publică din 23 noiembrie 1908 prin care muncitorimea capitalei revendică votul universal, legislație a muncii, ieftinirea traiului 797
294. MEMORIUL adresat Adunării Deputaților în numele muncitorimii de către Uniunea socialistă din România și C.G.S.R. la 7 decembrie 1908, prin care se înfățișează punctul de vedere al mișcării muncitorești față de reformele liberale, se afirmă atașamentul proletariatului la cerințele drepte ale țărânimii și se revendică desființarea corporațiilor, adoptarea unei legislații a muncii, libertăți și drepturi democratice pentru masele largi de oameni ai muncii 798
295. COMUNICAT al Uniunii socialiste din România care precizează poziția mișcării muncitorești față de alegerile parlamentare parțiale din 21 decembrie 1908 803
296. SCRISOARE a lui D. Marinescu din 22 decembrie 1908 adresată socialiștilor români expulzați, prin care le cere să colaboreze la „România muncitoare”. 808
297. SCRISOARE a lui G. Grigorovici din 24 decembrie 1908 adresată Congresului social-democrat român din Transilvania 809
298. RELATARE privind desfășurarea celui de-al IV-lea Congres social-democrat român din Transilvania din 27—28 decembrie 1908/9—10 ianuarie 1909 811

299. PROGRAMUL de acțiune al reprezentanților organizației social-democrate române din Bucovina în Consiliul comunal al orașului Cernăuți publicat la 11 ianuarie 1909, conținând propuneri pentru democratizarea vieții social-politice 818
300. RELATARE de la ședința din 23 ianuarie 1909 a organelor conducătoare ale mișcării muncitorești în care s-a hotărât înființarea unei Case a poporului în București 823
301. ȘTIRE referitoare la înființarea Cercului feminin din Ploiești la 24 ianuarie 1909 826
302. DARE de seamă publicată la 25 ianuarie 1909 asupra dezvoltării mișcării sindicale în anii 1906—1909 827
303. DARE de seamă morală și materială a Cercului „România muncitoare” din Ploiești pe perioada octombrie 1908—ianuarie 1909 829
304. MOTIUNE a muncitorilor șomeri din capitală din 5 februarie 1909, pentru organizare profesională 830
305. MOTIUNE adoptată la întrunirea din capitală de la 7 februarie 1909 de condamnare a samavolniciilor polițienești din orașul Galați 831
306. APEL al ziarului „România muncitoare” pentru strângerea de materiale documentare în vederea alcătuirii unei broșuri referitoare la răscoala din 1907, dat publicității la 15 februarie 1909 832
307. RELATARE de la conferința ținută de Mișu Ionescu în 28 februarie 1909 la Cercul „România muncitoare” din București despre concepția materialistă asupra istoriei 833
308. APEL al organizației social-democrate din Bucovina în vederea aniversării la 8 martie 1909 a revoluției pașoptiste 834
309. MOTIUNE din 14 martie 1909 a muncitorilor ploieșteni împotriva scumpirii costului vieții și a măririi dărilor către stat 835
310. MOTIUNE adoptată la întrunirea organizată în 15 martie 1909 de Cercul „România muncitoare” din Iași pentru comemorarea răscoalei din 1907 836
311. RELATARE despre conferința lui M. Gh. Bujor privind politica externă a României ținută la Cercul „România muncitoare” din Iași în 12 aprilie 1909 836
312. MOTIUNE din 19 aprilie 1909 adoptată de proletariatul capitalei cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai, în care se

- reafirmă solidaritatea sa internaționalistă, se condamnă re-
presiunile guvernanților împotriva maselor muncitoare de la
orașe și sate, se adresează chemarea la organizare și luptă 838
313. RELATARE din 28 aprilie 1909 privind condițiile de muncă
și acțiunile revendicative ale lucrătorilor constructori din
Deva 839
314. COMUNICAT privind activitatea organizatorică desfășurată
de C.G.S.R., dat publicității la 10 mai 1909 840
315. ȘTIRE din 14 mai 1909 despre declanșarea grevei de la fa-
brica „Wolf” din Galați 841
316. RELATARE de la adunarea generală anuală a societății
„Munca” din 17 mai 1909, la care s-au trecut în revistă pro-
gresul înregistrat de această organizație muncitorească . 841
317. TELEGRAMĂ adresată de Uniunea socialistă din România
studentimii bucureștene întrunite la 24 mai 1909 pentru a
protesta contra măsurii autorităților austriece de a-l expulza
pe Nicolae Iorga din Bucovina 843
318. RELATARE din 28 mai 1909 despre succesul luptei greviștilor
de la fabrica de nasturi din București 844
319. RELATARE de la ședința din 31 mai 1909 a Cercului „Româ-
nia muncitoare” din Galați, la care s-a evidențiat rolul miș-
cării socialiste din țara noastră 845
320. COMUNICAT adoptat în ședința comună din 1 iunie 1909 a
comitetelor tuturor sindicatelor din capitală referitor la ac-
țiunile de sprijinire a grevei generale a lucrătorilor cizmari. 846
321. APEL al organului socialist „Glasul poporului” din 6 iunie
1909 adresat maselor muncitoare de la orașe și sate din
Transilvania pentru organizare politică pe baza ideilor so-
cialismului științific 847
322. ȘTIRE privind reluarea dezbaterii proiectului de program al
Uniunii socialiste din România în ședința Cercului „Româ-
nia muncitoare” din București convocată pentru 20 iunie 1909. 847
323. RELATARE din iunie 1909 asupra activității propagandistice
și organizatorice a Cercului cultural al muncitorilor din
Cernăuți 848
324. MANIFEST al Uniunii socialiste din România din 2 iulie 1909
adresat celui de-al VI-lea Congres al învățătorilor și învăța-
toarelor, în care se analizează situația grea a învățămîntului
și se relevă rolul deosebit al cadrelor didactice din mediul
rural în ridicarea culturală a țărănimii 849
325. RELATARE de la serata literară organizată la 11 iulie 1909
de Cercul „România muncitoare” din Ploiești, unde s-a rele-
vat rolul grevei în lupta generală a clasei muncitoare . . 859

326. APEL la organizare al Cercului cultural al ucenicilor, publicat la 23 iulie 1909 860
327. TELEGRAMĂ a C.G.S.R. din 1 august 1909 adresată Comisiunii Generale a Sindicatelor din Suedia în semn de solidaritate cu greva generală a muncitorimii din această țară 861
328. MOȚIUNE din 2 august 1909 a muncitorilor din Giurgiu, în care se condamnă măsurile ilegale îndreptate contra dreptului de organizare al muncitorimii și se cere desființarea corporațiilor și încetarea samavolniciilor din lumea satelor 862
329. RELATARE despre greva declanșată la fabrica „Steaua română” din Constanța în ziua de 3 august 1909 îndreptată împotriva abuzurilor și samavolniciilor direcției. 863
330. RELATARE din 15 august 1909 privind acțiunea organizatorică și propagandistică a organizației social-democrate române din Brașov 864
331. RAPORT de activitate al Comitetului Cercului de editură socialistă pe perioada august 1906—august 1909 866
332. ȘTIRE din 24 august 1909 despre succesul grevei lucrătorilor de la tăbăcăria „Gr. Alexandrescu” din București 870
333. MOȚIUNE din 29 august 1909 a muncitorilor din capitală care condamnă ilegalitățile guvernanților la adresa dreptului de organizare a proletariatului și denunță sporirea numărului jandarmilor rurali 870
334. COMUNICATUL ședinței comune din 2 septembrie 1909 a Comitetului Central al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. în legătură cu viitoarea conferință pe țară a mișcării muncitorești. 871
335. MOȚIUNE din 6 septembrie 1909 a funcționarilor comerciali din capitală, exprimând necesitatea organizării lor sindicale 873
336. RELATARE despre conferința anuală a organizațiilor social-democrate din Bucovina din 18—19 septembrie/1—2 octombrie 1909. 874
337. RELATARE de la conferința anuală a sindicatelor din Bucovina din 20 septembrie/3 octombrie 1909. 877
338. APEL la organizare adresat lucrătoarelor de Cercul feminin din București la 24 septembrie 1909 879
339. LUCRĂRILE primului Congres al muncitorilor ceferiști din 27—28 septembrie 1909 880

A. Ordinea de zi și delegații	880
B. Raport privind istoricul mișcării sindicale ceferiste	880
C. Cuvântările de salut adresate congresului de reprezentan- ții C.G.S.R. și Uniunii socialiste din România	882
D. Program conținând cerințele lucrătorilor adoptat de con- gres	883
E. Moțiuni	884
a) Crearea Uniunii sindicatelor muncitorilor C.F.R.	884
b) Împotriva persecuțiilor autorităților statului	885
c) Împotriva samavolnicilor direcțiunii C.F.R.	885
d) Pentru expulzării români	885
e) Pentru tov. suedezi	886
f) Pentru tov. spanioli	886
F. Telegrama trimise și primite de congres	886
G. Organele conducătoare ale Uniunii sindicatelor muncito- rilor C.F.R. alese la primul Congres al muncitorilor ceferiști	887
340. ORDINEA de zi și moțiuni adoptate la cel de-al treilea Con- gres al lucrătorilor chelneri din România, ținut la Ploiești în zilele de 1—3 octombrie 1909	887
341. MOȚIUNEA adoptată și telegramele trimise de muncitorimea din capitală întrunită la 3 octombrie 1909, în semn de protest contra asasinării socialistului spaniol Francisco Ferrer.	889
342. ARTICOLUL „Fiți gata!”, publicat la 24 octombrie 1909, în semn de protest împotriva arestărilor și samavolnicilor co- mise de guvernanți	890
343. RELATARE despre adunarea populară din Rădăuți din 25 octombrie 1909, la care s-a evidențiat importanța organi- zării maselor muncitoare în partidul social-democrat	892
344. MANIFEST al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. din 28 octombrie 1909, adresat clasei muncitoare în vederea mo- bilizării ei la luptă	893
345. COMUNICAT al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. adoptat în ședința comună din 9 noiembrie 1909 cu privire la pregătirea celei de-a IV-a Conferințe a mișcării muncito- rești.	895
346. MANIFEST din 6 decembrie 1909 al Comitetului Uniunii lu- crătorilor în lemn și mobilă, prin care cheamă sindicatele afiliate la acțiune pentru întărirea lor organizatorică	896
347. COMUNICAT al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R. din 10 decembrie 1909, exprimând poziția mișcării muncito- rești de dezaprobare a atentatului comis împotriva primului ministru	898

348. MOTIUNE de protest împotriva legii Orleanu, calificată drept atentat la libertățile constituționale, adoptată la adunarea publică organizată în ziua de 16 decembrie 1909 la București de Uniunea Socialistă din România și C.G.S.R.	900
349. MANIFESTUL din 17 decembrie 1909 intitulat „Libertățile publice în primejdie”, lansat de Comitetul Central al Uniunii socialiste din România și C.G.S.R., care dezvăluie conținutul reacționar al legii Orleanu.	901
350. MOTIUNE adoptată la marea întrunire publică din ziua de 19 decembrie 1909, organizată la București de Uniunea socialistă din România și C.G.S.R., care proclamă necesitatea convocării congresului menit să statueze Partidul Social-Democrat din România	905
351. LUCRĂRILE celui de-al V-lea Congres social-democrat român din Transilvania din 26—27 decembrie 1909/8—9 ianuarie 1910	906
A. Ordinea de zi	906
B. Relatare privind delegații participanți la congres	907
C. Rezoluții	908
a) Presa	908
b) Votul universal	909
c) Organizarea politică și profesională	909
D. Telegrama trimisă congresului	910
E. Comitetul regnicolar ales la congres	911

ANEXE

Adnotări	913
Indici	940